СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 20. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, субота, 25-го січня 1947. No. 20. NEW YORK and JERSEY CITY, Saturday, January 25, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

УРЯД ЗА УСУНЕННЯ ЗІ СУДУ СПОРУ ЗА ПЛАТНЮ „ВІД БРАМИ"

Департамент справедливости вніс на руки федерального судді Френка А. Пікарда прохання, щоб усунути зі суду справу про заплату „від брами", доки робітники не подадуть сильніших підстав до такого домагання. Уряд твердить, що він є „приятелем суду" й тому радить, щоб суд узяв під застанову, чи вистарчальний є час, за який робітники домагаються заплати, бо згідно зі старою правничою засадою „закон не займається дрібничками" (в лат. мові де мініміс"). Суддя Пікард це той суддя, що в р. 1943 вирішив прихильно домагання гончарської юнії в Мт. Клеменс, Миш., що робітникам належиться платня від часу, коли переступлять ворота підприємства. Це рішення потвердив опісля Найвищий Суд Злучених Держав. Суд відбувся в Дітройті. Тепер Пікард, як федеральний суддя, вирішує справи в федеральнім суді в Ню Йорку, але департамент справедливости звертається до суду в Дітройті. Досі процеси робітничих юній в різних околицях за платню від брами досягнули загальної суми чотирьох біліонів.

Департамент скарбу доводить, що уряд буде мусів заплатити 43 відсотків з евентуально випроцесованих грошей. Підприємці, які заплатили б недоплачену платню „від брами" зажадали б від уряду звороту колись заплачених податків.

МЕЙ ОБВИНУВАЧЕНИЙ ЗА ОБМАН ПРИ ВОЄННИХ КОНТРАКТАХ.

Спеціяльна слідча лава присяжних суддів у Вашингтоні поставила в стан обвинувачення бувшого конгресмена Ендру Мея, з Кентокі, за те, що він, як конгресмен брав хабарі від підприємства виробу амуніції. Разом ці хабарі встановлено на суму $53,634.07, а замовлення, які перейшли через його руки, встановлено на $78,000,000. Поставлені теж в стан обвинувачення власники підприємства, два браття Гарсони і їх помічник Фрімен.

СЕНАТОРИ ПРОТИ ПРИМУСУ В РОБІТНИЧИХ ПЕРЕГОВОРАХ.

У першім переслуханні свідків нової сенатської комісії для справ робітничих і добробуту дораджував сенатор Роберт А. Тафт, республиканець, і Дж. Е. Морей, демократ, щоб бути осторожним із проєктом в справі примусового способу полагоджування спорів між робітниками і підприємцями. Морей заявився за предявлення президента Трумана, щоб наладнувати спори свобідно і згідно з засадами демократії. Переслухання переводить комісія, щоб підготовити законопроєкт Кейза, який змагає до обмеження дотеперішніх робітничих свобід. Цей бил, який заветував давніше президент, тепер в дечім поправлений, і його зголосив сенатор Джозеф Г. Бол із Минесоти.

ЗАБАГАТО БАРАБОЛЬ, МУСЯТЬ ВИКИДАТИ.

Департамент рільництва наказав викинути 20,000 бушлів бараболь заощаджених із попереднього збору, бо нема що з ними зробити. На підставі закону уряд платить фармерам за продукти, отже й за бараболі, щоб винагородити втрати, які фармері поносять ізза низьких цін. Неспродані припаси переховуються до нового збору. Тепер є призбираних 45,000 бушлів бараболь. Із них 25,000 підуть на вжиток різних установ та на дешеві харчі для дітей по школах, а решта буде знищена. Втрата, як каже секретар рільництва, встановляється на $80,000,000.

ПІДВИШКА ПЛАТНІ ДЛЯ УЧИТЕЛІВ.

Губернатор стейту Ню Йорк Тамес Е. Дюї підписав закон, який приняла стейтова леґіслатива в справі підвишки платні учителям. Підвишка досягла 20 відсотків до теперішних платень. Замісць дотеперішньої річної платні у висоті $2,000, дістануть учителі $2,400.

РЕДАКТОРИ ВКРАЛИ $96,000.

Письменник Т. В. Форд, який пише історії для популярних журналів, дістав посвідку з податкового уряду в Ню Йорку, що зкплатив податок від суми $2,850, які він отримав за продаж своїх оповідань для накладні Арров Поблишинґ Компані. Тому, що він не міг пригадати собі, коли він дістав таку суму гроша, почав допити і дійшов правди: редактор магазину переслав в податковім виказі таку суму для оправдання видатків і відповідного зменшення податків свого видавництва. Прокуратор підгребав, що таких позірно виплачених грошей виказав редактор на суму $96,000. Двох редакторів зі згаданої накладні, а це Кенета Гочинсона і Вилтона Метю обвинувачує прокуратор у простім злодійстві, бо вони виказували виплати накладні, а гроші брали собі.

Маршал дістав вільну руку при доборі помічників

Новозаприсяжений секретар стейту Джордж С. Маршал буде мати вповні вільну руку при настановленні своїх помічників у департаменті стейту — таку інформацію подав президент Труман вчасі пресової конференції у четвер, 23. січня. Він сказав, що відбув уже конференцію з Маршалом і що обговорив з ним світові справи. На спеціяльний запит, чи дотеперішні асистенки секретаря стейту остануться на своїх становищах, президент відповів, що про це може дати вияснення ген. Маршал.

ЦЕХАНОВСКІ ВИКАЗУЄ, ЯК АЛІЯНТИ ЗРАДИЛИ ПОЛЬЩУ.

Колишній амбасадор Польщі до Вашингтону, Ян Цехановскі, переповідає подрібно, як Аліянти, тобто Совети, Англія і Злучені Держави, зраджували вчасі війни Польщу крок за кроком, доки не довели до настановлення теперішнього комуністичного уряду в Польщі, який остаточно перевів вибори в цілком протилежнім напрямі, ніж це було загарантовано в умові з Ялти і Потсдаму. Ці інформації подав Цехановскі у своїй щойно виданій книжці „Дифіт ін Викторі" — („Поразка в перемозі"). Найбільше дісталося — як твердять критики книжки — през. Рузвелтові за його легковірність у поведінці з Советами в справі Польщі.

Джозеф Віневіч, новоіменований польський амбасадор до Вашингтону, твердить, що останні вибори в Польщі, переведені 19. січня, були „справедливі і без насилля". Віневіч перебуває хвилево в помешканні давнішого польського амбасадора д-ра Оскара Ланґе, який тепер є польським делегатом до Обєднаних Держав. Він каже, що виїхав з Польщі останньої суботи, отже один день перед виборами.

ПРОФЕСОРИ ТІКАЮТЬ ЗПІД РЕЖІМУ ПЕРОНА ДО МЕКСИКА.

Умовини для університетських професорів під режімом Перона такі, що вони не можуть там чутися безпечними ні фізично ні духово, коли вони мають іншу думку, ніж ця, яку їм накидає уряд. Тому пять із них вже шукають пристановища в Мексику. Вони мають теж підготовити захист для дальшої сотні професорів. Таку телеграму прислала з Мексика кореспондентка Ню Йорк Таймсу, Вирджінія Лі Ворен. На деяких професорів навіть кидають бомби, інформує кореспондентка на підставі розмови з утікачами.

ДОМАГАЮТЬСЯ ОБИЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ ЧУЖИННИХ КРАЇН.

Американська закордонна політика вимагає цього, щоб наша країна давала обильну економічну допомогу демокартіям заграницею — оце заява Комітету Міжнародної Політики Краєвого Товариства для Планування, оприлюднена у Вашингтоні. Комітет складається з 16 економістів, редакторів і бизнесових людей, а його очолює Френк Алтшул, представник Дженерал Америкен Інвесторс Компані.

Британський уряд розглядає можливість спроваджения скитальників на роботу до Англії

Лондон, 23. січня. — З авторітетних джерел повідомляють, що британський уряд поважно обмірковує можливість розвязати проблему недостачі робочих рук в країні при допомозі спровадження поважнішої кількости европейських скитальників. Це було б значним відступленням від дотеперішнього становища лейбуристського уряду в цій праві. Два дні тому уряд проголосив Білу Книгу, взиваючи англійські маси до „збільшення продукції без збільшення коштів". Це стоїть у звязку з продовжуваною крізою в англійському виробництві, що в деякій мірі є теж наслідком політики робітничих юній. Спровадження більшої кількости европейських скитальників та використання їх в найконечніших роботах допомогло б урядові впорядкувати теж свої економічно-соціяльні відносини, що зараз є одною з найголовніших його турбот. За спровадження скитальників висловлюються теж визначні громадські провідники.

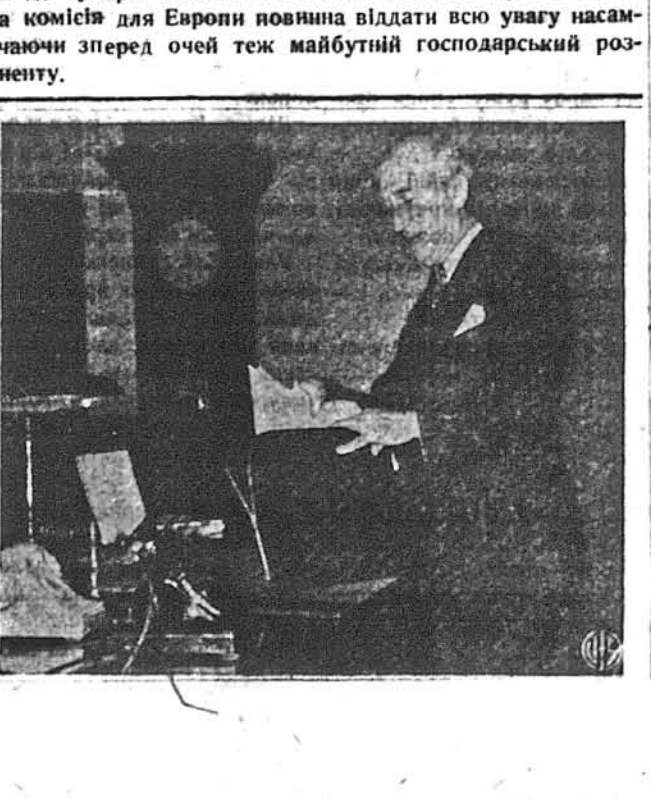
„ІСТОРІЯ ПОВТОРЯЄТЬСЯ" НА КОНФЕРЕНЦІЇ В ЛОНДОНІ.

На конференції заступників закордонних міністрів Чотирьох Потуг у Лондоні, яка має підготовити мирові договори з Німеччиною і Австрією, повторилася дня 22-го січня „стара історія" з попередніх конференцій: дійшло до традиційного зудару між представниками Росії і Австралії та безуспішного продовжування дебати над процедурою нарад. На цьому самому засіданні зложено два меморіяли: австралійський в справі Німеччини та польський в справі Австрії. Австралія за прикладом Злучених Держав пропонувала, щоби замість „мирового договору" приготовити „внутрішне порозуміння" щодо Німеччини. Австралія і Канада домагалися повного права голосу для малих держав в процедуральних дебатах в справі договору з Німеччиною. На цьому тлі прийшло до „зудару" з російським представником, що на листа канадського уряду в цій справі навіть не хотів відповідати. Тимчасом з Оттави повідомляють, що канадський уряд домагається здоволяючої відповіді, бо в іншому випадку він взагалі не вишле свого представника. Австралійський представник видвигнув цілий ряд закидів проти „Великої Чвірки" в їх ставленні до малих держав, пригадуючи їм теж деякі факти з Паризької та Нюйорської конференцій. Це було безпосередньою причиною протиатаки збоку советського представника Ґузева. Він твердив, що Австралія невдоволена згідністю Великої Чвірки.

ЕКОНОМІЧНІ БЛОКИ В ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВАХ.

Економічна Комісія О.Д. на своему засіданні дня 22-го січня рішила створити три окримі координаційні комісії для економічних справ Европи, Азії та Далекого Сходу. Завданням цих комісій буде не допустити до зударів національних економій цих теренів. Комісії матимуть характер реґіональний, а комісія для Европи повинна віддати всю увагу насамперед післявоєнній відбудові, не втрачаючи зперед очей теж майбутній господарський розвиток і потреби европейського континенту.

ОСТАННІЙ ПЕРЕГЛЯД!—Це бувший секретар стейту, Джеймс Ф. Бирнс, останній раз у своїм кабінеті як той, що ще офіційно виконує свої обовязки. Бачимо його на картині перед самим відходом, коли ще вичищує в останне свій урядовий стіл і забирає з собою свої особисті папери.

ПРЕМІЄР АТЛІ ЗА ПРИСПІШЕННЯ СОЮЗУ З ФРАНЦІЄЮ

Лондон, 23. січня. Премієр Атлі заявив в парламенті, що британський уряд готовий почати переговори в справі військового союзу з Францією, як тільки до цего вже буде приготований новий французький уряд. Економічні переговори між цими двома країнами вже мали початися. Премієр Атлі заявив, що франко-британський союз в нічому не буде нарушувати англо-советського договору. На запитання одного з лейбуристських послів, чи відвідини полевого маршала Монтґомері в Москві не були звернені проти Америки, замість відповіді був тільки сміх.

МОСКВА ПРОДОВЖУЄ ОБВИНУВАЧУВАТИ БЕВИНА.

Москва, 23. січня. Московсяка „Правда" сьогодні дальше обстоює своє твердження з дня 15-го січня, що британський міністер закордонних справ Бевин у своїй промові 22-го грудня виповів британсько-советський договір. Твердження „Правди" тим інтересніше, що воно появилося вже знова після того, як британський уряд офіціяльно вислав безпосередньо до Сталіна відповідний протест проти тверджень „Правди", заперечуючи їх. Сталін досі ще не відповів на британську ноту.

НОВИЙ УРЯД ФРАНЦІЇ ПЕРЕБРАВ ВЛАДУ.

Париж, 23. січня. Дотеперішній премієр Леон Блюм передав сьогодні формально владу новому премієрові Полеві Рамадіє. Теж нові міністри перебрали свої функції. Кореспонденції з Парижа стверджують, що новий уряд прийнятий пресою і публичною опінією добре, але без ентузіязму.

ПІСЛЯ „ВИБОРІВ" В ПОЛЬЩІ.

Варшава, 23. січня. Провідник польської легальної опозиції Ст. Міколайчик сьогодні заявив, що коли б вислід голосування підчас недавніх виборів був обчислений правильно, то його партія була б дістала 60 до 70 процентів голосів. Урядові комуністичні математики нарахували для Міколайчика тільки 10 процентів. Комітет партії Міколайчика розглядає пропозиції резиґнації Міколайчика з посту віцепремієра на знак протесту проти виборів.

МАДЯРСЬКІ КОМУНІСТИ ХОЧУТЬ КРОВИ.

Будапешт, 23. січня. Мадярський комуністичний провідник і заступник премієра Матіяс Ракочі домагався вчера кари смерти для тих, що їх обвинувачується в „змові проти республики". На „змовників" звалюється тепер вину за всі труднощі і неуспіхи в країні; теж за брак хліба в Будапешті.

ВІСТІ З НІМЕЧЧИНИ.

Французьке „цетерум цензео".

В усіх справах та нарадах в справі Німеччини, Франція завжди видвигає застереження, щоб усякі полекші не відродили знова мілітарної потуги Німеччини та не перетворили її в загрозу для Франції. Подібні застереження видвигнув тепер французький представник в нарадах союзників над монетарними й економічними справами окупованих зон.

Советські залицяння.

В останньому часі советські власті почали свої залицяння до найсильнішої німецької соціяльно-демократичної партії. В квітні м. р. вони були виелімінували цю партію в своїй зоні, а тепер звернулися до відомого провідника соціял-демократів в британській зоні д-ра Шумахера з пропозицією відновити діяльність цеї партії.

Америка домагатисьме звільнення полонених.

Високий урядник американського Військового Управління в Німеччині заявив, що на найблищій конференції Великої Чвірки в Москві, Америка поставить домагання звільнити зі советського полону три мільйони німців, мотивуючи своє домагання гуманітарними та економічними причинами.

Мобілізація, але робітників.

Заступник американського команданта в Німеччині ген. Клей проголосив у своїй зоні мобілізацію 50,000 нових робітників для піднесення вуглевої продукції в Рурщині. Робітникам обіцяється добру платню.

ЗБІЛЬШЕННЯ ПРОДУКЦІЇ ВАЖЛИВІШЕ НІЖ ІДЕОЛОГІЯ.

Британські робітники в Манчестерському корабельному каналі змінили своє рішення і постановили таки навантажити кораблі залізом для Еспанії, вважаючи, що збільшення продукції є важливіше від ідеологічних міркувань.

ЮГОСЛАВІЯ Й ІТАЛІЯ ВІДНОВЛЯЮТЬ ДИПЛОМАТИЧНІ СТОСУНКИ.

Югославський уряд постановив вислати свого „політичного представника" до Італії. Італійський уряд радо прийняв цю постанову та рішив вислати теж свого представника до Югославії.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„ФАШИЗМ В ДЖОРДЖІЇ"

В американській пресі пишеться тепер дуже багато про боротьбу за губернаторство в Джорджії, при чому критикується владу Талмеджів у цьому стейті. Читаємо, що є багато правди в цьому, коли хто говорить про „фашизм в Джорджії" і називає владу Талмеджів „гітлерівською" чи „фашистською" беручи під увагу голошені там теорії про „расову" вищість, згл. „вищість білої раси". Саме такі теорії здійснив у Джорджії Юджін Талмедж, що помер, не обнявши посади губернатора, таке повторяє його син Герман Талмедж, бажаючи тепер заняти уряд батька і спираючись на реакційні елементи.

Майже ціла преса в Джорджії є проти Талмеджів; проти них є теж й всі поступові елементи, включно з духовниками, університетськими професорами та іншим інтелектуалами. Проте Талмеджі мають там ще силу!

Хоч губернаторські вибори в Джорджії є внутрішньою справою стейту, то проте вони набрали в нинішньому часі особливої ваги. Через ці вибори падає пляма на цілі Злучені Держави, бо після стейту Джорджія дехто судить цілу країну. Крім цього так є, що й інші полудневі стейти не є вільними від тих самих гріхів, що їх закидують Джорджії, особливо, як іде про відношення до нигрів. Одначе Джорджія вибивається тепер щодо цього на перше місце головно тому, що в цьому стейті розпаношується наново Ку Клакс Клен.

Це не є справа, яку можна легковажити, коли зі звідомлень різних кореспондентів виходить, що законом заборонений і ніби неіснуючий Ку Клакс Клен у Джорджії існує та діє, та що в Антлянті, столиці стейту, мітінги місцевого Ку Клакс Клена відбуваються у тій самій галі, в якій радить Локал 72 Американської Федерації Праці. В таке важко повірити, але так дійсно є. Деморалізація, як бачимо, вдерлась там навіть у робітничі ряди, а спричинила це політична корупція таких як Талмеджі, спираючихся на Ку Клакс Клені та йому подібних реакційних „білих" силах.

Нема потреби вияснити, чим є Ку Клакс Клен. З його ненавистю зглядом нигрів є тісно злучена теж і ненависть проти „чужинців", католиків і жидів. Ку Клакс Клен є теж проти допущення нових емігрантів, а „чужинцями" вважає він теж і тих з „білої раси", що тут довго жиють і тут родились, коли їх прізвища виглядають на словянські чи інші й не є „англо-саксонського" походження. Теж і ці речі має американський нарід на увазі, коли стурбований подіями в Джорджії, чи коли американська преса пише про „фашизм" у цьому стейті. Так треба розуміти теж і це, що події в Джорджії називають „ганьбою" для цілої Америки і чому апелюється до усього американського загалу, щоб всюди боротись безпощадно з залишками гітлерівських теорій про „расову вищість". Це є відповідь на апелі Германа Талмеджа, звернені до „білого населення" стейту Джорджія; апелі, звернені не так до „білих", як до реакціонерів.

На екрані політичних подій

Недавня війна призвичаїла людей до „блискавичного" темпа в керуванні подій, приспівала їх теж до всіляких несподіванок і навчила „тейк іт ізі". Проте, політичні події протягом перших трьох тижнів нового року таки відбігають своїм характером і своїм значенням та політичною далекосяглістю від тих, що пересувались перед нашими очима від закінчення війни. Це тим більше, що вони не дуже то потверджують побожні заяви та побажання, що їх висловлювано з нагоди Нового Року.

Минулий рік позначився загальною міжнародною суматохою. Мирова Конференція в Парижі, сесія Загального Зібрання О.Д. в Ню Йорку, конференції Ради міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг, все це надавало подіям своєрідного універсального характеру, що без прецизного означення їх причин і цілі хиталися між двома бігунами: минулою війною і майбутнім миром. Події в новому році відрізняються насамперед тим, що, не втрачаючи в нічому свого міжнародного, „універсального" значення, мають свою конкретну базу і конкретні, більше, чи менше відомі, цілі. Своїм значенням вони міжнародні, але натомість народні, чи державні своїми причинами іцілями.

До найголовніших того роду останніх подій треба зачислити насамперед зміну на пості секретаря стейту Злучених Держав, заповідження військового союзу між Францією і Великою Британією, видигнення не нових уже советських домагань до норвежських островів Шпіцберген, вибори в Польщі і чистка в Мадярщині та внутрішньо-політичні ферменти і кристалізація в поодиноких країнах, головно у Франції, Італії, Греції та інших. До цього долучується дальша фаза політичної гри довкруги Німеччини.

На тему призначення ген. Маршала секретарем стейту вже писалося. Треба ще тільки підкреслити, що ген. Маршал, як американець, є демократ в найповнішому, не партійному, розумінні того слова. Але як військовикові йому чужа всіляка т. зв. ідеологічна боротьба, що в міжнародні відносинах між Сходом і Заходом грає тепер не останню ролю. Така „ідеологічна боротьба" і впливи називаються на військовій мові підготовкою до агресії. З „ідеологічними розбіжностями" ген. Маршал познайомився теж безпосередньо на китайському терені, а найблища конференція „Великої Чвірки" в Москві готова теж виказати, що він на цю тему думає. Відсутність у ген. Маршала будьяких особистих спекуляцій у звязку з політичними урядами, безпартійність і практичне знання всіх страхіть війни з одного боку а свідомість постійної грози непевного мира з другого, допоможуть Маршалові повести дальше ту працю для замирення світа, яку вміло провадив його попередник Бирнс. Бачити на пості керівника американської закордонної політики вправного диплмата і досвідченого вояка в одній особі, це теж чимале успокоєння та скріплення довіря серед схвильовано післявоєнною непевністю людства.

Сторінку для себе творить без сумніву заповідження військового союзу між Францією і Великою Британією. Договір можна буде оцінювати тільки тоді, як він буде підписаний та будуть відомі його постанови. Одне можна з цілою певністю твердити, іменно що такий союз матиме безсумнівний виключно оборонний характер. Ці дві країни мають теж подібні договори зі Совєтським Союзом, що їх, головно договір з Англією, Москва почала квестіонувати майже рівночасно з відомістю про англо-французький союз. Не можна забувати, що англійські і французькі інтереси сходяться не тільки на европейському континенті, але теж в Африці та на Близькому і Далекому Сході, де „вариться" тепер не менше, якщо не більше, чим в Европі. Французька заява, що повстання в Індокитаю мало комуністично-тоталітарний характер, говорить теж за себе. А історія останнього півстоліття виказує, що франко - британський військовий союз завжди був „останньою дошкою рятунку" для мира і вже два рази одною з головних передумов перемоги над тими, хто цей союз легковажив.

Справа советського домагання військових баз на островах Шпіцберген, зглядно відновлення цього домагання, як і історія військових баз в світі взагалі, переконують, що поодинокі країни з оборонних, чи агресивних мотивів не виказують завеликого довіря до міжнародних організацій, договорів, роззброєнь і т. п. та промишляють на власну руку. Острови Шпіцберген готові в найблищому часі перебрати розголос Дарданелів з минулого року, але важко сказати, з яким вислідом. В кожному разі видвигнення цеї справи було черговим киненням каменя, що ще більше схвилювало вже і без того не цілком спокійне плесо міжнародніх відносин.

Вибори в Польщі, чистка в Мадярщині і взагалі події в совєтській сфері впливів практично являються тільки логічним звеном в ланцюху совєтської терористичної політики і їх не вважається за окремі події. Проте, такий факт, як вибори в Польщі, може послужити за безпосередню причину до відповідної міжнародної акції. В американських коментарах до цих виборів підкреслюється головно один факт: наставлений і піддержуваний Москвою польський уряд нарушив своєю виборчою практикою постанови Потсдамського договору. Ці самі закиди видвигається і безпосередньо проти Москви у звязку з її політикою в Німеччині. В Америці вже був авторитетний голос, що на цій підставі західні Союзники можуть домагатися взагалі відкликання советських окупаційних військ з Німеччини і відмовити Советському Союзові права забирати голос і мішатися до окупаційної політики в тій країні. Щодо польських виборів, згл. їх вислідку, бракує ще офіційального становища західних партнерів Потсдамської умови, але з пресових коментарів та півофіційяльних заяв легко здогадатися яке це становище буде. Інше діло з практичними наслідками. Польська справа належить до комплексу противоріч і спорів між Заходом і Сходом і вона теж може бути розвязана тільки загальним порядком при остаточній розвязці цілого комплексу.

Внутрішні події, іменно урядові кризи у Франції, Італії та Греції не мають безпосереднього значення і впливу на міжнародне положення, але можуть його мати в майбутності. Франція послідовно як може так порядкує свої домашні справи, до чого її теж в немалій мірі заставляє захитана рівновага власної імперії з одного боку а міжнародне становище з другого. При державній кермі там дальше залишаються соціялісти з досить сильними голосами в ліве і праве вухо. В міжнародній грі між Сходом і Заходом Франція дальше зберігає „компромісове" становище, підморгує до Заходу і усміхається до Сходу та, правдоподібно, думає, чи вона хоч раз не скористала б там, де два бються. В англійській і американській концепції Франція є ядром, довкруги якого мав би повстати новий лад „обєднаної Европи".

В Італії „розкололися" соціялісти й одна частина звернула цілком наліво, а друга продовжує йти просто, з тенденцією звернути в потребі направо. Відомості з Італії, головно Північної, переконують, що власне цей „фланг" вибрали собі большевики на створення з нього головного „мостового причілку" в західню Европу. В Італії ще далеко до порядку а останній розкол в соціялістичній партії приспішить внутрішню кристалізацію, що матиме теж велике значення для загально-европейських відносин.

Це короткий перегляд тільки найголовніших подій останніх трьох тижнів. Новий 1947 рік заповідається справді „інтересно".

З УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

Нерозумна м'ягкість зглядом дітей — На що зуживати молодечу енергію? — Не вміє української мови, хай вчиться!

Канадійський „Український Голос" з 15 січня б. р. пише „з Українським Новим Роком" в статті п. н. **„Культурна сила в нашому життю"** про деякі наші недомагання, а саме щодо виховання наших дітей та їх необзнакомлення з українською культурою, зокрема щодо їх незнання української мови. Теж пишеться у статті й про це, що коли хто „лише трохи відійшов від свого культурного подвіря, то вже тяжко йому назад вернутися; він піде дальше й дальше і загубиться так, що потім і не дошукаєтесь, де він подівся".

Про відносини між родичами і дітьми пишеться таке:

„Зводиться все до того, чого „діти хочуть", чого забагають, що люблять, чого домагаються. Цим руководяться старші Діти диктують і ведуть перед в усім. Батько і мати перестають бути провідниками, перестають бути авторітетами і йдуть на послухи діточих примх та забаганок. І виходить, що діти роблять що хочуть, говорять як хочуть, йдуть куди хочуть. Значиться — молоде покоління до якоїсь міри йде самопас і розгублюється — пропадає... Це дійсно великий культурний занепад, велика народна страта. І не поможуть тут виправдування на той лад, що „Це Канада!", що „В других таке саме", що „Тут демократія". Всі ті фрази це ознака несвідомости тих, що ті фрази повторяють. Бо ані Канада, ані чуже зло, ані демократія не приказує нікому: „Позбувайся карности і пускай молоде покоління самопас". Зло є злом, хоч би яке широке воно було. Але у країні всеодно є відповідальні за свої доми і за своїх дітей, а не за чужих. Вони ж господарі в своїх домах і в своїх родинах. Якраз ота нерозумна мякість і податливість в відношенню до молодого покоління причиняється до скорого зросту злочинности серед молоді в цілій Канада. Бо та мякість є всюди, як грізна пошесть, отже нею заражуються також українці. Отже треба, щоб українці задержали в своїх домах розуму і рішучу карність, а де її нема, щоби завели, не оглядаючись ані на Канаду, ані на других, ані на демократію. А коли їх молоде покоління буде моральне, свідоме і високо культурне, то Канада дасть їм за це признання.

Далі пишеться у статті, на що зужити молодечу енергію:

„...вкорінюється погляд, що молодість є лише на те, щоби забавлятися, отже молодим треба якнайбільше волі, часу і забав, — якраз того, що молодь зводить на манівці. Кажуть: „В молодих багато енергії, отже треба її на щось зужити". Так! Але чому не зужити на щось добре, на щось культурне? Чому не зужити на вивчення свого письма, хто його не вміє, на вивчення своєї Української Історії, на вивчення „Кобзаря", на читання українських книжок і газет взагалі, на підготову аматорських вистав, дебат, концертів, на вивчення гри на музичних інструментах... Доми повинні бути першими Рідними Школами, де діти вчаться своєї мови, повинні навчитися свого письма, привикнути до українського читання, повинні навчитися своє любити і шанувати. Треба твердо стати на тому, що не повинно бути українця і українки, які не вміли би української мови й українського письма. Хто не вміє, хай вчиться. До того треба заставляти і спонукувати. Коли в усіх буде це на увазі, коли це стане параграфом нашої культурної програми, то в виконанню такої задачі не буде ніякої трудности... Треба нам памятати, що культура, це душа народу. Пропаде вона — нарід лишається без душі і розсипається, гине. Отже культуру треба зберігати в життю, а не тільки в музеях. Коли культура з життя пропаде, то культурні музейні залишки будуть свідоцтвом проти тих, що дозволили культурі загинути... А якраз здисциплінованих, культурних людей Канаді треба".

Чому такі жебрацькі збірки у такий великий, історичний час?

Читаємо в канадійському часописі „Новий Шлях" з 15. січня б. р. в частині „Від наших читачів" такі заввваги рядового громадянина на тему нашої жертвенности:

„Чому це воно у нас так є, що деякі жертвують аж до самоосквернення, а інші такі байдужі? Чому у нас така жебранина? Чому у нас такі жебрацькі збірки у такий великий і важний історичний час, як тепер? Доки ми будемо стояти на тім самім низькім рівені? Чи не час уже змінити дотеперішній стан і піднестись на вищий ступінь, як дійсно культурні люди? Коли зникнуть зі сторінок української преси всі ті „сурпрайз парті", хрестини, річниці і всякі ювилеї? Я часто червонію і лице стає мені гаряче, коли читаю: Такі то й такі, тим а тим зробили несподіванку; зїхалось багато людей і засіли за прибрані столи, що аж вгиналися від смачних страв. Співали ювилятам многих літ і вручали дорогі дарунки, а й не забули за наших скитальців і на заклик якого там доброго громадянина зложили для них жертву — як псові кістку — одробини зі стола. Сімдесять чи вісімдесять гостей зложили 12 чи 15 долярів, а для гонору, щоб їх інші мали за приклад, ще треба по-

---

Я. Ç.

ДОНЬКА БЕЗ ІМЕНИ

(Уривок із споминів про німецьку окупацію в цю війну).

На обвугленому подвір'ї стояв дідусь Кастусь. Із старечих віч спливали сльози. Там, де була хата і клуня, лежало дві купи пригаслого жару.

„Ви були тут?" — питаю.

„Не донесли ноги до болота... Сховався в ямі... На городі..."

„Ви бачили все це?" — питаю знову, а серце калатає, наче от от вирветься з грудей.

„Та бачив..." — перегодя відповів і витер сльозу, що встигла дотекти аж до рудуватого рідкого вуса.

Я більше не питав. Сів на землю — обхопив голову в долоні, обіпершись ліктями на підігнуті вгору коліна. Отупів в тузі...

Прокинувся від голосіння сусідки, що повернулася з мочарів.

„Хаточка моя... — голосила вона. — Вьосачка*) наша..." — виводила, як голодна вовчиця зимою на узліссі.

Оглянувся. Прибитий горем дідусь Кастусь мовчки сидів поруч.

„Повз нас пройшло кілька чоловік-сусідів. Один розводив руками: „Все спалили... До щенту".

*) Село.

Я подивився на місцину, де стояла Слобідка, якої тепер не було. З-під купи попелу жевріли жарини, як вовчі очі. Смерділо димом.

Тим часом із-за темного бору вийшов повний місяць і освітив чорну руїну. Люди бродили на попелищі й розшукували те, що вціліло.

При місячному сяйві вони здавалися древніми кривичами, що шукали якоїсь поживи.

Обізвався до дідуся Кастуся. Ми могли вже розмовляти і один одного слухати.

І Дідусь Кастусь сів зручніше і під місяцем, що заливав холодним промінням його зморщене обличчя й понуро сплив вниз руді вуса, повів свою трагічну розповідь.

Він сидів у ямі на городі є все бачив... Німці оточили Слобідку — яких півтора десятка дворів. Усіх людей почали зганяти до колгоспної клуні, що стояла в центрі села і була найбільша розміром. Зайшли у двір, де була моя родина. Того, що робилося в хаті дідусь Кастусь не бачив. З хати вийшла Уляна, акушерка і теща. Уляна тримала на руках дитину... Одноденну доньку.

Дідусь Кастусь примовк. Хвилина мовчання — і він знову продовжує розповідь — кожним словом, як ударом ножа панахає моє серце.

Уляна несла немовля... безімене, що його вранці народила. Кволо ступаючи, відставала від інших, але на домагання матері взяти з її рук дитину, відмовляла, горнула доньку до грудей. Юнак-німець підганяв її автоматичним пістолем.

„Шнель"! — крикнув і штовхнув у спину. Дружина від удару відкинула назад голову, але дитину тримала міцно. Пішла трохи скоріше...

Біля колгоспної клуні назбирали вже з десяток переважно старих жінок. Там не було жадного чоловіка. Самі бабусі та малі діти, що не встигли втекти в мочари. Серед них Уляна з немовлям. Вона була ще дуже хвора після перших тяжких для неї, пологів.

По дорозі до клуні німці розстріляли двох чоловіків, бо ті, нечебто, намагалися втекти.

Жінок загнали в клуню й зачинили за ними двері. А тим часом спеціяльна автомашина, з розбризкувачами пальної рідини, обліжджала й обризкувала будівлі та копиці сіна.

Веселі юнаки — есесівці, може, після „шнапсу", кидали здалеку на будівлі запалені пакони з прядивом і смолою. Тільки торкався пакіл до обризканого місця — дерев'яна будівля оперізувалася полум'ям. Корів, зокрема овець, вигонили із стаєн і вантажили на автомашини. Одна теличка вирвалася з кола зелених мундурів, у яких ходили палії. Вона з прожогом кинулася до лісу, наче розуміючи, що це її порятунок. Німець зняв з плеча автоматичний пістоль і наздогнав її десятком випущених куль. Теличка перекинулася і вже не підвелася.

„Жаль скотину" — додав до розповіді дідусь Кастусь, похитуючи головою, так ніби нещастя стосувалося тільки скоту. Потім продовжує самовидець дідусь Кастусь) обризкали колгоспну клуню й запалили. Доносились жахливі жіночі крики. Коли хто намагався вилізти через вікно (в тій клуні колись містилися коні, то й було пороблено поземно довгасті вікна), туди стріляли...

Так була спалена Слобідка на Могилівщині в Білорусії. Так загинула моя родина, дружина з донькою і матір'ю, загинула акушерка, що полегшувала Уляниній болі при пологах. Так загинуло більше десятка інших жінок, невинних ані в чому. Були спалені за те, що там ночували партизани й позабирали в селян, може, останній хліб і скотину.

Одні, „свої", забирають — бийся; другі, чужі, карають за ніщо — гинь! Де ще в світі, якому народові випадала така доля, як українському, білоруському?

Дідусь Кастусь мовчав. Я підвів опущене вниз обличча і побачив, як на його старечій щоці блищали під місяцем сльози. Але я не плакав. Може, тому, що вогонь ненависти, який палахкотів у мені, сушив сльози. Може...

Я звівся. Було вогко. Слобідчани збиралися до гурту й розводили багаття, щоб грітися. Збоку темною стіною таємничо стояв бір. Десь кричала сова. Здавалося, що то лісун регочеться. („Українські Вісті").

Знов вислано харчів за 2,500 долярів

На днях Злучений Український Американський Допомоговий Комітет вислав знов 250 харчевих пачок організації КАРЕ до різних потребуючих скитальців у таборах і поза таборами, що находяться у вийімково скрутних обставинах черeз стан свого здоровля, задля старечого віку чи через інші непригожі обставини.

Харчі пішли до американської зони в Німеччині і Австрії, до британської зони в Австрії (Карінтії), до Відня, Чех та Франції.

Комітет звертає увагу нашого громадянства, що **треба посилити акцію посилання поживи скитальцям**, тому, бо харчеві пайки скитальців по таборах УНРРА значно зменшились і **рішучо не є вистарчаючі для нормального відживлення.** Особливо річ мається так в Австрії, де скитальці по таборах зачинають голодувати.

Окремо **треба звернути увагу на скитальців, що живуть поза таборами.** Їх число збільшилося, коли через нелюдяну „чистку" (скріннінг) чимало скитальців опинилось поза таборами. Вони прямо примирають з голоду, бо заробити нема де, а кругом неприхильне населення.

(Отже, хтоб лише знав, де є потребуючі скитальці (а в потребі вони властиво всі!), нехай сам висилає їм пачки з харчами та нехай других до цего спонукує. Помагаймо скитальцям всі, хто як може, та помагаймо постійно.

Адреса КАРЕ є:

COOPERATIVE FOR AMERICAN REMITTANCES TO EUROPE (CARE)
50 Broad St., New York 4, N. Y.

На цю адресу треба вислати чек (або моні-ордер) на 10 долярів, точну адресу скитальця і свою власну адресу, а харчева пачка ваги 21 фунтів буде доручена в Европі адресатови. Опісля тому, хто вислав, КАРЕ пришле посвідку достави, підписану самим адресатом-скитальцем).

В суботу, 18-го с. м., Злучений Укр. Амер. Допомоговий Комітет одержав з американської окупаційної зони в Німеччині слідуючу каблеграму від голови свого Комітету, д-ра Володимира Ґалана, що саме відвідує табори українських скитальців:

START INTENSIVE COLLECTION OF CLOTHING FOR D. P.'S—GALLAN.

Цебто: „Зачніть інтенсивну збірку одіння для скитальців! — Ґалан".

Д-р Ґалан обіхав доси табори скитальців в Австрії, навідав Прагу, столицю Чехословаччини, а опісля Франкфурт та табори українських скитальців в американській зоні Німеччини. Він приглянувся особисто долі-недолі скитальців. Він переконався особисто, які їх потреби. І ось тому д-р Ґалан вислав таку алярмуючу каблеграму.

В два дні друга така сама каблеграма.

Але — видко — потреба є велика і пекуча, бо в понеділок, 20-го ц. м., наспіла до Комітету друга каблеграма, в котрій голова Комітету дає знов ту саму директиву, повторює ще раз той самий зазив:

START INTENSIVE COLLECTION OF CLOTHING FOR D. P.'S"

Директива ясна: Скитальцям бракнє одіння. Вони мерзнуть, дріжать від холоду. Зима добирається до них, до їх вимарнілих, збідованих тіл. Бракне одіння, білля, обуття. Старе здерлося, а нового нема ні де ні за що дістати. Положення розпучливе.

Але в нас, в щасливих Злучених Державах, по наших домах, по наших шафах, є ще досить зайвого, незужитого одіння, білля, обуви. Витягаймо це все з шаф, полатаймо, випрім, вичистім та віддаймо це скитальцям. Не відкладаймо ні днини! Зробім це зараз!

Жіночі Комітети на місцях нехай возьмуться сейчас до акції, до збірок.

Треба звернути увагу на діточе убрання: діточі суконки, хлопячі одяги, плащики, діточе білля, панчохи, черевички всяких мір і на всякий вік, і на білля та повиття для немовлят. Висилайте і пеленки або полотно на пеленки навіть подерте білля придастсья на пеленки; ще краще переробити його на пеленки і так посилати).

Тямте, що потреба пекуча. Поспішайте!

Зібране одіння негайно висилати до збірної станиці в Ню Йорку на адресу:

UNITARIAN COLLECTION WAREHOUSE
UKRAINIAN RELIEF
21 E. 35ch St., New York 16, N. Y.

ЖАРТИ

Редактор газети в малому місті, вислухавши промови кандидата на становище конгресмена, написав після віча, що промовець вкрав свою промову від визначного промовця з попередніх часів. Кандидат почувся тим ображений і почав робити натиск на видання газети, щоб редактор відкликав свое твердження. Прикро було редакторові відкликати правду, хоч вона й гірка була. Отже затиснув зуби і помістив таке „спростування":

„Ми відкликаємо наше твердження, наче б то пан М. Р. вкрав свою промову від Данила Вебстера. Ми заглянули до збірки промов цього автора і переконалися, що вона находиться на своїм місці і ніхто її не забрав".

містити їх імена в газеті. І коли такі наші часописи висилаються до Европи і коли неодин наш скиталець читає, як там у Канаді столи вгиналися від смачних страв і напитків, то як почуває себе такий нещасливець?"...

Обговоривши, як то різні люди викручуються від жертв на концертах чи вічах, та згадавши за таких, що держаться засади „моя хата з краю", зганий громадянин підкреслює, що з понад 300тисячного числа українців в Канаді тільки „частина є дійсних українців, щирих патріотів, а частина таких, що мовляв, гості милі, хліба шкода".

Громадянин є теж за зміну дотеперішніх агітаційних способів у справі збірок, зокрема щодо промов, виголошуваних піднесеним голосом на вічах, концертах, чи вчасі Богослужб у церквах:

„Це вже людям вприкрилося, воно надто монотонне. Сказати брате, сестро, дай, бо тлреба. Дай, бо або вратуємо себе, або пропадемо навіки. Дай, бо такий тепер історичний час, найважніша хвилина в нашій історії. Дай, щоб рятувати те ядро, той зародок, з якого має повстати життя, наша українська держава. Всі на загальний, всеукраїнський, громадський шарварок до праці. Ґ нехай не буде в нас війтів, щоб палицею інших підганяли. Але й війти хай закотять рукави і разом з другими працюють, з народом і для народу, для нас самих. Слави і подяки хай ніхто не жде. Подякою буде той голос в душі, що скаже: Я зробив те, що міг зробити".

З Театру і Музики

ПЕРЕД ДЕБЮТОМ ДОННИ ҐРЕСЬКО В НЮ ЙОРКУ

Чи ви „продукувались" вже коли й якнебудь самостійно на сцені? Я теж ні, і гадаю, що ми маємо всі причини піднести очі до неба, дружньо зідхнути і зі щирого серця прошептати молитву: дякуємо тобі, о наш Боже, що ти був для нас ласкавий і не кинув нас на покручений життєвий шлях бодай тої одної тернини, що називається виступом на сцені. Людина часом заблукається до театру, чи концертової залі і хоча сама тут ніпричому, то на ній шкіра терпне зі страху за кожного артиста, щоби припадком не „зірвався". Щож тоді мусять переживати самі артисти? Бідні великомученики!

Без хвилювань, без „треми" перед виступом вона дальше вперто працює, постійно вдосконалює виконання точок своєї програми, якщо це взагалі ще можна якнебудь більше вдосконалити. Тільки абсолютна свідомість свого таланту, знання і можливостей можуть дати таку самопевність, як її має Донна Ґресько перед своїм виступом. На своїй скрипці вона виконує точно те все, що від неї вимагає її учитель і ще більше. Чому ж вона не мала б „витягнути" з тої зачарованої в її руках скрипки й того, чого дожидає від неї публика й що могло б задовольнити теж найвибагливіших критиків?

Донна Ґресько

Найгіршим з грізних є перший професійний виступ артиста перед великою публикою. Це так званий „дебют", що часом справді перемінюється в „де бють". Дебют це для артиста „страшний суд", під час якого на ньому і на його грі дослівно сухої нитки не залишать. Там розберуть та візьмуть під критичну „лупу" кожний рух, кожний тон, малощо самому артистові в підпебіння не заглядають. Дебют це справді — „де бють". Успішний дебют відкриває нові можливости для мистецької кар'єри, але як „проїжеться" артист, тоді йому довго доведеться знова вигребуватись зпід критичного каміння, якщо воно його взагалі не придавить. Нічого дивного, що артисти перед цим дебютом тратять на вазі, ходять до церкви, часом сивіють і переживають всі страхіття сумнівів Шекспірового „бути, чи не бути".

Переживають всі пересічні артисти, але не наша молода скрипачка Донна Ґресько. Її нюйорський дебют в Тавн Гол вже дослівно „за плечами"; понеділок 3-го лютого не за горами ж. Програма концерту вже давно встановлена, надрукована і розіслана, сам концерт вже проголошений в пресі і по радіо, білети на концерт вже розпродуються, „страшний суд" от-от відбудеться, а головний підсудний — Донна Ґресько — якби нікoли нічого й не мало бути.

Але в грі Донни Ґресько є далеко більше, як сам тільки талант, знання і рутина. Бо в свою гру вона справді вкладає свою душу, вона сама переживає глибоко кожний тон своєї скрипки й це власне робить її гру геніяльною, як це ствердила дотеперішня критика. Така вже є ця наша Донна Ґресько.

Недавно доводилось бачити її в театрі. Виставляли песу Ростанда „Сірано де Бержерак" і треба було бачити реакцію нашої молодої артистки на гру інших на сцені. Вона аж заходилась від сміху, як буличні поети носами „їли" торта, то знова вмивалась гіркими сльозами, як Сірано говорив про свою подвійну смерть. Сцена й гра для Донни Ґресько є життям, справжнім життям без шмінки і без штучного світла, але зі своїм найглибшим смутком і найбільшими радощами. В грі на сцені вона бачить душу, бо цю душу вона й сама вкладає в свою гру. Такою ви побачите її й почуєте її гру в Тавн Гол в Ню Йорку дня 3-го лютого в год. 8:30 вечері Радісні й сумні, поважні й жартівливі звуки, які ви на цьому концерті почуєте, не будуть тонами скрипки, а тільки звуками душі артистки. При допомозі скрипки промовлятиме душа. І ці звуки будуть без сумніву чисті й шляхетні, бо чистою й шляхетною є душа Донни Ґресько.

пб.

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

АКРОН, О.

З нагоди Свята Подяки на допомогу скитальникам.

У неділю, дня 1. грудня, наша громада святкувала День Подяки у церковній галі. Хоча наша громада не має багато родин, однак все охоче люди приходять на всі імпрези. Підчас обіду, на котрому тостмейстром був Олекса Зепко, забирали слово Стефан Дудівка, ветеран американської армії, згадуючи про події, які він бачив в Европі підчас війни, та Михайло Пукач з Клівленд, що тепер приїхав зі скитальщини.

На закінчення переведено збірку на допомогу скитальникам, яка принесла $65.00. Розходу було $15, а суму $50.00 вислано до ропорядження Допомоговому Комітетові у Филаделфії.

Жертву зложили: по $2: О. І. Дорогович, О. Зепко, В. Пулк, Т. Баран, І. Семенюк, Т. Мураль, С. Цепко, Х. Зепко, М. Петруха, М. Філяс, К. Зепко; по $1: Е. Венгер, В. Поливка, М. Поливка, А. Сироїд, М. Мискало, Н. Савула, А. Бала, М. Спорняк, А. Лесьняк, М. Петшик, І. Зепко, С. Козловський, Г. Савула, І. Куцик, С. Яворський, Ю. Зепко, А. Зепко, П. В. Тарас, М. Сивик, А. Котовіч, А. Сивик, Т. Бурак, Р. Огар, М. Ґеряк, К. Пирка, Н. Українець, М. Українець, Д. Судомір, Е. Судомір, Т. Маційовський, Я. Іваніцький, Н. Іваніцький, М. Іваніцький, Н. Сорока, М. Сорока, Д. Різник, С. Дудівка, Й. Цма. Дрібними $5. — Разом $56.00.

НЮАРК, Н. ДЖ.

З віча на допомогу скитальникам.

В неділю, 24. листопада 1946 р. відбулося віче в Українській Централі, що його скликав місцевий Допомоговий Комітет, в справі несення помочі нашим скитальцям. Предсідник В. Хома відкрив віче, пояснив його ціль та покликав до слова промовця, бувшого скитальця інж. Тишовницького. Бесідник широко говорив про гірку долю наших скитальників й як наочний свідок представив слухачам важке положення наших братів в Европі. Другим бесідником був наш знаний промовець д-р Л. Цеґельський, який добре пояснив, що ми американські українці мусимо ратувати наших скитальців від голодової смерти й від нападів ворога. Третою бесідничкою була панна Н. Зейкан, яка також приїхала із скитальщини тут. Вона так зворушила слухачів своїми словами, що всі приявні на вічу не могли здержатись від сліз. Накінець забрав слово Т. Каськів. З його ініціятиви переведено збірку на допомогову акцію, яка принесла суму $249. Гроші вислано до Злученого Українського Американського Допомогового Комітету у Филаделфії.

Жертву зложили: В. Хома $25; по $10: Т. Гавриляк, С. Гальків, О. Лисак, І. Настюк, Г. Максимич, І. Мирош, Т. Юревич, Винич, Т. Вусата, Т. Черський, Й. Буката, Т. Каськів, Я. Перець, С. Фера, М. Соколовський, І. Гинда; по $5: Ґ. Гориший, М. Мандик, І. Войтко, С. Боднар, Т. Драч, А. Зелінська, А. Сурма, М. Просіцька, В. Салабун, З. Іваник, Д. Владика, Ю. Олійник, М. Стиранець, Ю. Загаврочинський, М. Лагіш, С. Мриглод, Н. Хашевський, С. Шпакович, І. Бутин, С. Богда, Д. Бакаляр, О. Матляк, Д. Мотуз, В. Тиць, П. Паращук, А. Билас, І. Багній, А. Багній, Б. Гулька, П. Ґут, В. Лісковин, П. Слободюк, І. Громада, М. Щумейко, Г. Корнiцький, Н. Брунька, С. Зелінський, М. Вовчук, А. Присяжний, Ю. Баранюк, Г. Дорошенко, С. Рудий, А. Ґонська, М. Клюфас, І. Надач, П. Мерц, М. Запоточний, М. Голяк, І. Хомик, П. Лобур.

В. Салабун, касієр місцевого комітету.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Для сиріт — скитальників.

На зборах відділу 371 У. Н. Союзу зложили слідуючі: І. Височанський $5; по $2: К. Ярцентий, В. Пархуць; по $1: С. Гарцула, К. Снігур, І. Вовк, І. Кльоц, Д. Попіль, П. Ковальчук, І. Тарновський, Л. Порман, А. Будник, О. Паньків, П. Кецко, В. Ґнігур, Ю. Баранюк, Д. Валовина і Ю. Гарцула 50 ц. — Разом $23.00. — Гроші переслав до комітету

Ю. Баранюк, секр.

ЛОРЕЙН, О.

На допомогу скитальникам.

На зборах У. Н. С., від. 50 в Лорейн, Огайо дня 22. грудня 1946 зібрано на дар для дітей на скитальщині $51.50.

Жертви зложили: Н. Сикута $3; по $2: М. Микитка, Н. Ґедзин, К. Гормич; П. Яців $1.50; по $1: Т. Козопас, Н. Коконечний, Г. Вавринець, Т. Бобрівський, Н. Хорощак, Г. Сивий, В. Фурдин, М. Долик, М. Семичик, О. Зазуля, І. Кольчицький, Е. Віняш, П. Каршен, Д. Гіль, М.Мендак. Відділ 50 У. Н. С. $25.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Замість вінка, для скитальців.

Д. Т. Лазар переслав до „Свободи" для скитальців $15 замість вінка для померлого брата,б л. п. Василя Лазара з Ембридж, Па. Пише: „Вмерлому вінці не поможуть, а живих людей треба ратувати".

ДІТРОЙТ, МІШ.

На „Юкрейнієн Квордерлі".

На руки А. Блащука і Т. Винничука зложили різдвяний дар на пресовий фонд „Ди Юкрейнієн Кводерлі", вважаючи, що фінансова піддержка цього видавництва абоку загалу є річю конечно потрібною. Жертвували: Т. Винничук з новорічної забави $12; по $10: А. Блащук, Т. Винничук, А. Градовський, І. Столяр і І. Семеґен; В. Колодій $6; по $5: І. Батрин, П. Федик, Т. Торський, д-р І. Грибик, С. Перецький та Л. і В. Марш.; по $2: А. Котович, І. В. Дячун, В. Лишак, М. Семеґен, А. Соломка, С. Ґельнер, М. Горбанський і д-р Д. Т. Лазар; по $1: Ю. Татарів, А. Повшок, М. Максимець, П. Заяць, А. Любінська, П. Тимочко, Д. Кремко, Й. Масляк, А. Тимочко, К. Михальчук, І. Слупецький, В. Дідик, М. Небоженко, М. Стружовська, Т. Чорний, С. Гава, І. Гулька, А. Пшеничний, і І. В. Іванчук. — Разом зібрано і вислано $133.44.

На висилку Українського Квартальника до місцевої американської преси та до визначних американців в університеті Вейн та конгресі зібрала п-ні Анастазія Біловус $24. На інших вечерках, пише п-ні Біловус, збереться ще більше на ту саму ціль.

ЗВІТ

ЗІ ЖЕРТВ, НАДІСЛАНИХ ДО ЗЛ. У. А. Д. КОМІТЕТУ.

(За місяць червень 1946)

(Закінчення.)

Нюарк, Н. Дж. Союз Українок Америки, від. 28, (секр. С. Присяжна) $100.
Дітройт, Міш. М. Семеґен $20.
Ґамілтон, Онт., Кан. Н. Дзюбинський $2.
Сиракюз, Н. Й. С. Козуб $5.
Филаделфія, Па. І. Кучма $5.
Дітройт, Міш. М. Сохан $10.
Рачестер, Н. Й. В. Пригода $5.
Нортбридж, Ман. К. Примак $5.
Денбурі, Конн. Бр. св. Миколая, від. 381 УНС. (секр. М. Маркевич), збірка на листу $36. Жертви зложили по $5: І. Вовк, М. Маркевич, М. Лукашкевич, Й. Копчук, Д. Титанич; по $2: С. Сверлюк, М. Ґузій, С. Феш; Д. Іванушка $2.50; по $1: М. М. Ґузій, А. Козак.
Гемпстед, Л. Ай., Н. Й. Л. Проневич $10.
Вест Орендж, Н. Дж. Т. Гавриляк $5.
Лібрук, Н. Й. М. Дика $5.
Геркімер, Н. Й. М. Рапач $5.
Фріланд, Па. М. Кашуба $5; І. Голик $2; по $1: С. Ґронський, Г. Пінґар, І. Берковський.
Лічбурґ, Па. Т. Ковалюк $10.
Бриджпорт, Па. Укр. - Амер. Гром. Клюб $50.
Шікаґо, Ілл. Г. Гавриляк $10.
Янґставн, О. І. Дубас $1.
Бетлегем, Па. М. Сагайдак $1.
Маттапан, Масс. Збірка з нагоди 25-літного ювілею Г. і К. Костецьких $25.
Перт Амбой, Н. Дж. Д. Якимів $5.
Метонен. М. Дяків $5.
Ню Йорк Ситі. М. Полче $5.
Лонґ Айленд. Л. Баранецька $5.
Виллимантик, Конн. В. Гірчиця переслав збірку на суму $170.
Авборн, Н. Й. І. і М. Наугольники $25; по $5: І. Король, І. Толибород; по $2: І. Явний, О. Дейнека; по $1: І. Віцентий, К. Зобків.
Кемден, Н. Дж. Й. Мазепа і М. Симович по $1.
Гейстинґс, Н. Й. М. Сколовець $5.
Клівленд, О. Збірка на Свяченому в Укр. Домі $100. Жертви зложили: Т і М. Нагірні $10; по $5: о. Готра, М. Бурко, М. Лев; П. Ольховий $3; по $2: П. Колал, В. Заболотовський; по $1: Й. Небожук, В. Владика, М. Колодій, М. Піщук, І. Гуманчук, І. Сенюта, М. Сенюк, Т. Баюн, К. Батюк, М. Яриба, І. Самсин, К. Носаль, Т. Герман, Біґановський, І. Бдзіль, П. Гавронський, М. Іваневич, Й. Жолківський, П. Білаш М. Пекний, Т. Данилович, М. Кінаш, В. Жук, І. Филипів, І. Попович, Г. Кравчишин, С. Чорній, М. Білецька, С. Кравчук, І. Роборецький, Ф. Заблотовська, П. Самсін, І. Сало, К. Ланський, Д. Біґановська, М. Найда, І. Ковалець, М. Шейка, М. Білик, М. Стойка, М. Котович, М. Сентій, М. Чорній, Г. Кукіз, Й. Плаґа, А. Покотило, Й. Красно, М. Калинич, І. Гаврилюк, М. Митрусевич, К. Писклевич; Головацька $1; Сурман $14.
Вилимставн, Н. Й. М. Ґульда на збіркову листу $38. Жертви зложили по $5: С. Тос, Б. Врубель, А. Харковий, П. Ґульда, В. Касацца, М. Ґульда; Кормвінські $; по $1: М. С., І. Бабій, В. Ева, Е. Аркатин, Ф. Аркатин, Н. Аркатин.
Ню Йорк, Н. Й. П. Задорецький чл. скл. $5.
Г. Штогрин, збірка $9. Жертви зложили: А. Сивуляк $3; по $1: І. Пеленський, П. Штогрин, А. Тайлор, Манчур, С. Штогрин, Д. Штогрин.
Филаделфія, Па. Е. О'Доннел $5.
Ню Маркет, Онт., Канада. В. Осадчук чл. вкл. $5.
Дренкфорд, Па. Український Американський Клюб $25; І. Сорока $6; по $5: Т. Радинський, Л. Михалюк, М. Кобель; В. Карич $2; по $1: Л. З., В. Питель.
Авборн, Н. Й. Ф. Марґінський $1.
Ст. Луіс, Мо. У. Н. Союз, жіночий відділ 373 (предс. Марія Ґреськів, кас. Параня Щупляк і секр. Ґромоцька), на збіркову листу $113. Жертви зложили: П. Щупляк $10; К. Люпчин $6: по $5. А. Ґромоцька, М. Ґресько, А. Савіцька, Й. Хлопик, С. Гарміч, М. Парк, П. Лесів, Т. Лесів, Г. Лесів, В. Лесів, А. МекФорланд; по $2: К. Томчак, В. Хлопик, Б. Ґромоцька, Т. Єзуско, П. Паращак, А. Парк, А. Чайковська, М. Круховська, С. Паращак, А. Ялечко, Є. Федина, К. Андибур, Е. Ґолдак, В. Лоґуш; по $1: К. Місько, О. Хлопик, І. Хлопик, К. Ґромоцька, А. Кульчицька, О. Єзуско, Е. Подоба, М. Литвіцька, К. Ґатлан; Дрібними $4. Гроші переслала до Комітету секр. Анна Ґромоцька.
Стемфорд, Конн. С. Панасюк $1.
Орчерд Парк, Н. Й. П. Стецюк $1.
Джексон Гайтс, Л. Ай., Н. Й. П. Філь чл. вкл. $5.
Ню Бритен, Конн. М. Неілко $5.
Елізабет, Н. Дж. Укр. катол. церква ім св. Володимира, на збіркову листу (Петро Гондович, Олекса Пасічник і Михайло Бондра, мол.) $512. Жертви зложили по $25: о. Чапельський, А. Смит, Т. Луняк; Апостольство Молитви $50; С. Безкоровайна $20; по $10: С. Задерецький, А. Кемпа, Т. Федуняк, Г. Налепа, М. Ґлова, П. Чечель, С. Каїн, Т. Огар, Попович, А. Кисенюк; А. Шота $8; по $5: Федірко, М. Ядловський, І. Зелінка, М. Корнас, А. Красновська, Р. Фортуна, Т. Маройка, В. Мушинський, С. Прокопик, І. Копко, А. Гондович, В. і М. Ґлова, С. Ванька, П. Окрепка, П. Демчер, К. Пилат, П. Циктор, Ф. Циктор, А. Войтович, К. Ярош, Р. Гусович, М. Ґрета, К. Ковальчик, І. Воробель, М. Могила, К. Козак, А. Федірко, С. Яцків, А. Сцізак, М. Кунка, М. Бабуляк; А. Заяць $4; по $3: Ф. Кушіон, Т. Федош, М. Яворська, А. Федуняк, Г. Поливка, Г. Сірий; по $2: І. Лефчик, І. Козак, Д. Гнатюк, Т. Музика, Полевчак, А. Волошиновська, М. Каплун, М. Борбелак, М. Либа, Р. Тербецька, А. Плавущак, А. Тара, І. Пасічник, Р. Уляновська, Г. Лещак, Ю. Світич, М. Поливка, К. Пікош, І. Поллі, І. Федуняк, М. Параска, М. Бурий, М. Яворська, Ф. Білиснянська, К. Довжицька, І. Крохмальний, М. Бондра; по $1: М. Галинович, А. Войтович, І. Романович, С. Прокопець, А. Гондович, Романович, А. Фуентес, П. Гондович, П. Окрепка, Процак, Стефен, Н. Довжицька, К. Хорончак, А. Свитич, Г. Налепа, М. Гульник, Х. Возняк, І. Боднар, Х. Возняк, А. Поллі, Ю. Чарна, Ю. Світич; С. Задорецький чл. скл. $1.
Нюарк, Н. Дж. І. Стець $5.
Бруклин, Н. Й. Дохід з бенкету влаштованого старанням Жіночого Допомогового Комітету в готелю Пенсилвенія $2,650.00. Гроші переслала касієрка Анна Федак.
Бруклин, Н. Й. І. М. Заяць $10.
Вест Нютон, Па. Бр. св. О. Николая, від. 215 УНС., $20.
Стейплетон, Н. Й. К. Стичак $5.
Лудлов, Масс. Тов. ім. І. Франка, від. 213 УНС., на збіркову листу $51. Жертви зложили: З каси Т-ва $25; М. Пукіш $5; М. Мельник $3; по $2: Д. Харко, К. Шлипецький, С. Бучацький, С. Ференц, К. Черняк; по $1: П. Павлів, Т. Хомин, І. Гнатів, Т. Заячковський, Ю. Чорник, П. Жовтий, Д. Гаврильців, П. Пилипів.
Матапан. А. Шандровська $5.
Нюарк, Н. Дж. А. Шум $10.
Степлетон, Н. Й. С. Торбин $2.
Клівленд, О. М. Когут $1.
Ню Йорк, Н. Й. Збірка на весіллі Івана і Ольги з Берків Лігач $28.47.
Джаплин, Мо. П. Жабський $20.
Перт Амбой, Н. Дж. Дохід з пікніку Тов. Січ $200.
Котсвил, Па. Пожертви Української Громади $149.
Стейплетон, Н. Й. К. Гуль $5.
Ютіка, Н. Й. Збірка, переслала Текля Гасюк, $36. Жертви зложили по $5: Палінський, Гуменецький, Княгинецький; по $2: Гасюк, Конопельська, Топар; по $1: Підкова, Борнат, Романів, Словар, Оницак, Сироковський, Базилюк, Кофіюк, Мотель, Горбовий.
Бриджтон, Н. Дж. Т. Снігур $5.
Ідріян, Міш. Збірка, переслана Степаном Дідула, $38. Жертви зложили: А. Дідула $10; В. Дідула $5; С. і Д. Голл $5; Р. Дідула $5; і по $5: О. Дідула та П. Дідула; Р. Дідула $3. (Збірка з нагоди Дня Батька).
Нантікок, Па. І. Плекон $10.76.
Ню Йорк, Н. Й. М. Яремишин $1.
Іст Орендж, Н. Дж. В. Могиляк $2.
Вест Істон, Па. Збірка на листу Тов. ім. Е. Коновальця $27. Жертви зложили по $5: С. Терлецький, Ю. Гриньків, М. Підгайний; по $2: Ґ. Гриньків, І. Терлецький, С. Терлецький; по $1: А. Покрівчак, І. Яворький, С. Сончак, Д. В., М. Борота, В. Борота.

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

THE BATTLE AGAINST BOILS

A CROP of boils is a joke only to the man who has never had one. Fortunately, increased knowledge and more effective methods have helped medical science in its fight against boils.

Several conditions have been recognized as productive of boils. In some there is a variation from normal in the chemical reaction of the skin; in others excessive collections of secretion, forming a special bed for germs; and in still others excess of sugar content in the skin cells, although such individuals are definitely not diabetic.

Among other general conditions found to be responsible for boils are anemia, a run-down condition and excessive fatigue. Chronic diseases may cause boils.

Normal skin harbors many germs, the majority of them harmless. However, germs which cause boils may be present and cause trouble. Invasion of the skin by these germs takes place through almost invisible breaks. The germs frequently start trouble within the tiny openings of sweat glands or the special oil producing glands. Because the latter are associated with hair follicles, boils are observed most commonly on hairy areas of the skin.

Three rules are generally followed in the treatment of boils. The rules are: (1) never cut a boil too early, if it is to be cut at all; (2) never attempt to squeeze or press out the contents, and, (3) if a cut is made, never cut widely.

In the average case all that is needed is a dressing protection. Frequently germ destroying ointments may be indicated to prevent spread of infection to adjacent portions of the skin.

Application of the three important germ-destroying drugs, the sulfanamides, penicillin and streptomycin, has proved effective in many cases of boils. Another new treatment is the application of x-rays. This appears to be most beneficial if given early in the course of boil development, but when even a fully developed boil is x-rayed the cessation of activity is dramatically sudden. Extension halts, and the boil "opens" almost at once.

The treatment for boils is not a job for the amateur. Boils deserve prompt medical or surgical attention.

ДИВНІ НОВИНИ

Хартія Прав для Бурлаків.

Фаховий бурлака, Ф. Ґ. Госбенд, який определив себе як „покалічений і безцентовий вислужений вояк" в англійських газетах, вислав до Бурлацького Комітету у Беркшайр, Бокинґгем і Оксфордшайр начерк „Хартії Прав" для босяків. Вкинувши лист до поштової скринки, Госбенд пустився на дальшу мандрівку. Коли лист наспів до призначеного місця, названий Бурлацький Комітет оприлюднив в газетах пошукування за автором проекту, а крім цього розіслав листи до своїх місцевих відділів, щоб повідомили бурлаку, щоб він зголосився до головної кватири. Коли остаточно Госбенда віднайшли, передискутували з ним його предявлення Хартії Прав і потім рішили віднестися з цею справою до лондонського міністерства здоровля, як приналежної влади для вирішування його пляну. Госбенд домагається таких прав для босяків та бурлаків у своїй „хартії": 1. Босяцькі комітети мають притягати босяків до провірки іхнього здоровля. 2. Треба заложити нові доми і гостинниці для нічлігу бурдаків, коли вони в дорозі. 3. Всі існуючі організації мають помагати при лікуванні бурлаків з їхніх психічних недомагань, які є признакою їхнього „зайняття". 4. Міністерство повинно подбати за належне пристановище для бурлаків, яких уже примістили при якійсь праці.

ПОШУКУЮТЬ

НІНА ҐОРІЩЕНКО пошукує професора КОНСТАНТИНА ШОЧИНА з Херсонщини. Його жена є зубним лікарем.
По ближчі інформації писати до:
P. SZCZEPANSKI,
285 Pine St., Jersey City, N. J.

АНАСТАЗІЯ ЯЦЬ ЗАСЯНСЬКА пошукує сестру РОЗАЛІЮ ЗАСЯНСЬКУ, по мужу КВАСІЦЬКА, з повіту Жидачівського.
По ближчі інформації писати до:
P. SZCZEPANSKI,
285 Pine St., Jersey City, N. J.

Скиталець, МИХАЙЛО ДИКУН, пошукує своеі сестри ЮЛІІ, замужна ГАВРИЛЯК. Перед війною перебувала в Ню Йорку. Зголоситися до:
ПЕТРО ДМИТРИШИН,
2409 Commor St., Hamtramck, Mich.,
або впрост на адресу:
МИХАЙЛО ДИКУН,
Helminde. Electon.
289 Assembly Center,
800 Control Unit
Baor. Viagt, Britain, — Germany.

1. МОВЧАК НИКОЛА пошукує свого вуйка ВУЛЯНСЬКОГО з села Соколі, повіт Мостиска.
2. АНДРІЙ БАРБАРИЧ з села Ляцького, повіт Золочів, пошукує своїх односельчан.
Адреси обидвох є:
ROMA-CASA — POSTALE 98-B.
ITALY (RI.)
Або писати:
SAM NAZAR
539 E. 13th St., New York 9, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 1524. Потрібно лікаря.

Коли вони прибігли до кривки Загру, ввійшли до її середини.

„Він певно заміняв сироватку за одну з цих отруй" — показала Марія. „Коли так, то одно з тих горняток повне сироватки" — сказав Тарзан.

„Для мене вони всі виглядають однаково. Нам потрібна поміч д-ра Лонга".

„Зажди тут", сказав малпочоловік. В наступній хвилині він пігнав як олень.